

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania M. G. i F. P. N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Krakowie
o ustalenie płatnika składek za H. K.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 marca 2025 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 26 czerwca 2024 r., sygn. akt III AUa 941/19,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 26 czerwca 2024 r., III AUa 941/19 w pkt 1. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 6 maja 2019 r., VII U 3364/17 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Krakowie (organ rentowy) z dnia 2 listopada 2017 r. w ten sposób, że stwierdził iż płatnikiem składek za H. K. (ubezpieczona) w okresie wskazanym w tej decyzji jest F. P. N. (płatnik) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego ani Sąd Okręgowy, ani organ rentowy nie wskazali na żadne konkretne dowody, z których wynikałoby, że „istnienie płatnika ma charakter iluzoryczny” lub by płatnik nie był zdolna do pełnienia roli pracodawcy dla ubezpieczonej i nawiązania z nią stosunku pracy. Nie dyskwalifikuje płatnika

jako pracodawcy okoliczność, że praca wykonywana przez jej pracownika mogła być przydatna dla innych podmiotów gospodarczych, a w szczególności, że wykonywana była w interesie M. G. Jeśli nawet takie prace i zlecenia były faktycznie realizowane przez płatnika (choćby za pośrednictwem jej pracownika - ubezpieczonej) na rzecz innego podmiotu, w szczególności na rzecz firmy M. G., to nie oznacza to jeszcze, że ubezpieczona była pracownikiem M. G., a jedynie to, że płatnik powinien otrzymać stosowane wynagrodzenie za tego rodzaju usługi oraz że zarząd płatnika (w osobie M. G.), godząc się na nieopłatne wykonywanie tego rodzaju usług na rzecz przedsiębiorcy M. G., działał wbrew interesom płatnika.

Odnosząc się do tezy o „iluzorycznym” istnieniu płatnika, Sąd drugiej instancji zwrócił uwagę, że nie można pomijać prawomocnych wyroków, z których wynika, że płatnik nie był podmiotem „iluzorycznym”, funkcjonowała, a zatem mógł być pracodawcą i jednocześnie płatnikiem składek. Zgromadzone w aktach dokumenty w postaci umów o pracę, świadectwa pracy, fakt zgłoszenia ubezpieczonej do ubezpieczenia przez płatnika, a także dowód z przesłuchania M. G., wskazują, że pracodawcą ubezpieczonej był płatnik. Organ rentowy (a na nim spoczywał ciężar dowodu) nie wykazał też w sposób niebudzący wątpliwości, że ubezpieczona faktycznie zawarła umowę o pracę (ustnie lub w sposób dorozumiany) z M. G. jako prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą. Nie było zatem podstaw faktycznych do przyjęcia, że to M. G. był pracodawcą ubezpieczonej.

Organ rentowy wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając ten wyrok w całości i naruszenie prawa materialnego: 1) art. 4 punkt 2 lit. a) ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 22 § 1 k.p., polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu prowadzącym do przyjęcia, że ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika, mimo, że ubezpieczona faktycznie nie pozostawała w stosunku pracy z tym płatnikiem; 2) art. 6 kc, polegającym na jego niewłaściwym zastosowaniu prowadzącym do przyjęcia, że organ rentowy nie wskazał na dowody, z których wynika iluzoryczność istnienia płatnika.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania organ rentowy podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W jego opinii

orzeczenie zaskarżonym wyrokiem, że płatnikiem składek za ubezpieczoną w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji jest płatnik jest oczywiście sprzeczne z art. 4 punkt 2 lit. a) ustawy systemowej w związku z art. 22 § 1 k.p., a naruszenie tych przepisów przywiodło Sąd Apelacyjny do wydania *prima facie* nieprawidłowego orzeczenia. W opinii organu rentowego w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ubezpieczoną nie łączył z płatnikiem stosunek pracy, bo nie wykonywała ona pracy na rzecz płatnika, lecz na rzecz prowadzącego działalność gospodarczą M. G., a sam płatnik nie prowadziła realnie statutowej działalności, za takie nie można bowiem uznać działań sporadycznych i w marginalnej skali.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi

kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów. Argumentacja mająca uzasadniać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, ogranicza się do przedstawienia stanu faktycznego sprawy wynikającego z dokonanej przez skarżącego własnej oceny zebranego w tej sprawie materiału dowodowego. Z całą pewnością brakuje jej zatem waloru ogólności i uniwersalności, a co szczególnie znamienne, w istocie stanowi ona próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych. Tymczasem powoływanie się na błąd w przeprowadzonej ocenie dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleniach faktycznych nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), ponieważ ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd *meriti*. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest natomiast związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu powołanych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego, którego przepisy stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a.t]